

De relatiebeheerder MASS

Verbondenheid met lokale samenleving voor kwetsbare mensen

Het ontwikkelen en zelfstandig beheren van maatschappelijke steunsystemen (MASS) binnen het verzorgingsgebied van GGz Breburg. Ten behoeve hiervan worden beleids- en uitvoeringsnetwerken ontwikkeld op zowel lokaal als stadsgewestelijk niveau. Zo begint op intranet het functieprofiel van de relatiebeheerder MASS Wim van Dalen. In Breda is het wellicht een begrip, maar dat geldt nog niet voor onze hele regio.

Beleid en inhoud combineren

Nadat Wim in 1972 in Wolfheze startte als B-verpleegkundige, heeft hij zich daarna overwegend bewogen op het snijvlak van beleid en praktijk. Als SPV in de sociale en acute psychiatrie, als leidinggevende en vanaf 2001 als beleidsadviseur Openbare Geestelijke Gezondheidszorg bij de GGD West-Brabant. "Bij de GGD lag de nadruk op beleids- en consultatiewerk. Daardoor miste ik teveel de relatie met de dagelijkse praktijk." Reden om rond 2006 weer over te stappen naar de geestelijke gezondheidszorg. Aanleiding daarvoor waren zijn ervaringen als projectleider in de samenwerking binnen het project Meldpunt Complexe Zorgvragen in Breda, waar GGD, Novadic-Kentron en GGZ gezamenlijk optrokken. Dit meldpunt was eigenlijk een voorloper van de huidige lokale zorgnetwerken/MASS-casuïstiek-overleggen.

MASS-Casuïstiekoverleg

"Ik coördineer en ben voorzitter in de regio Breda, waar maandelijks mensen met complexe problematiek besproken worden. Er zijn zestien overleggen, waarvan ik er twaalf voor mijn rekening neem, gemeentelijk georganiseerd en wijkgericht in Breda. Centrumgemeente Breda is opdrachtgever en financier vanuit de WMO. Deelnemers zijn politie, gemeenten, woningbouwcorporaties, GGD, Maatschappelijk Werk, GGZ, MEE, Welzijnswerk, Novadic-Kentron en

Maatschappelijke Opvang.

Problematiek op meerdere levensterreinen van individuele cliënten of gezinnen komt aan de orde. Het gaat vaak om mensen die hulp afwijzen, terwijl signalen uit de omgeving zorgen oproept. De uitdaging is om onderling goed af te stemmen om zo de betrokkenen te helpen hun problemen te verlichten of op te lossen. Uiteindelijk willen we mensen via een warme overdracht voorzien van goede ondersteuning. We werken met dossierhouders en zetten na een eerste analyse acties uit. Bemoeizorgwerkers en andere hulpverleners trekken outreachend op met andere instellingen en maken zo het verschil. Jaarlijks worden er meer dan vijfhonderd situaties gemeld."

Voor dak-, en thuislozen bestaat een apart MASS-overleg. Voor deze groep zal in de naaste toekomst het Stedelijk Kompas een belangrijke rol gaan spelen. Die voorziet in een traject op weg naar huisvesting. Het MASS-overleg leidt dak- en thuislozen toe, maar houdt zo mogelijk contact met mensen die niet begeleid willen worden. Vaak betreft het zeer schrijnende situaties, zoals ernstige verslaving, prostitutie en agressie.

Veiligheidshuis Breda

Ook in het Veiligheidshuis in Breda bestaat een MASS-overleg. "Daar worden situaties besproken die in de lokale netwerken moeilijk benaderbaar zijn, omdat er sprake is van strafbare feiten en agressief gedrag", vertelt Wim. "We maken dan een scenario in nauwe samenwerking met politie en justitie." De deelnemers aan het overleg melden rechtstreeks., Burgers en andere organisaties melden via de GGD. "In samenspraak en op basis van aangeleverde informatie krijgen we een beeld van de persoon of het gezin. Natuurlijk moeten we zorgvuldig omgaan met de privacy van mensen. Het is een groot goed dat informatie kan worden

gedeeld, maar we zien erop toe dat alleen die informatie wordt gedeeld die nuttig is voor het oplossen van problemen", zegt Wim. "Er is wat dat betreft veel mogelijk, mits we ons houden aan zorgvuldigheidseisen en beargumenteren en vastleggen waarom we informatie uitwisselen. De dominante problematiek bepaalt wie dossierhouder wordt. Ons overleg is actie- en resultaatgericht: we maken concrete afspreken die maandelijks geëvalueerd worden."

Korte lijnen

Wim is zeer te spreken over deze manier van samenwerken: "We kijken over de grenzen van het eigen domein en weten elkaar snel te vinden. Wijkagenten en woningbouwcorporaties bijvoorbeeld komen veel heftige problemen tegen en hebben op deze manier een korte lijn met de hulpverlening."

Goed resultaat

Ongeveer tweederde van de casussen worden - soms na langere tijd - doorgeleid naar reguliere hulp. Een mooi resultaat volgens Wim, gezien de weerbaarheid van de problematiek. De komst van de ACT- en FACT-teams bij GGz Breburg draagt bij aan een adequate opvang en begeleiding van deze doelgroep, voor zover het langdurig psychiatrische problemen betreft. "Waar bemoeizorg met veel geduld en tact het contact op gang brengt, zijn het de (F)ACT-teams die langdurig ambulante, outreachende begeleiding bieden aan cliënten in samenwerking met de ketenpartners", beschrijft Wim de huidige praktijk.

Vanuit MASS wordt zo nodig overleg gezocht met omwonenden van personen die in beeld zijn. "Niet alleen hulp voor het betrokken gezin, maar ondersteuning is ook mogelijk voor de directe omgeving. Door je daar op te richten ontstaat meer begrip voor de problematiek en kan de betrokken persoon beter gedijen



Wim van Dalen: "We moeten stevig verankerd zijn in de lokale samenleving."

in de buurt. Uiteraard worden de mensen die overlast veroorzaken of ongewenst gedrag vertonen stevig aangesproken op hun gedrag. Als je oog hebt voor de last van de omgeving, creëer je begrip en voorkom je dat mensen buitengesloten worden."

Individuele steunsystemen

MASS staat voor Maatschappelijk Steunstelsel. "Vanuit MASS willen we de maatschappelijke omstandigheden beïnvloeden en een lans breken voor mensen met langdurige psychiatrische problemen en andere kwetsbare groepen in de samenleving. Een goed functionerend steunstelsel is belangrijk." Volgens Wim kan het organiseren door de hulpverlening van een individueel MASS voor deze mensen nog veel steviger doorgezet worden. "Vaak gaat het niet enkel om de psychiatrische stoornis, maar vooral om de (magere) support vanuit de context van de patiënt, denk bijvoorbeeld aan familie, burens, vrienden, geld, dagbesteding en betekenisvolle contacten." De methodiek Sociale Netwerkstrategie geeft aanknopingspunten om dit op poten te zetten.

Wim ziet verder dat het aspect 'veiligheid' steeds meer aandacht vraagt. "Het is soms moeilijk om op de grens van veiligheid en zorg te opereren. Daarvoor hebben we een specifiek aanbod nodig, bijvoorbeeld een FACT-team voor persoonlijkheidsproblematiek. Ik ben ervan overtuigd dat de GGZ ook laagdrempelige outreachende hulp zou moeten bieden aan mensen met ernstige persoonlijkheidsproblemen die niets willen, maar voor veel gedoe zorgen in hun omgeving. Al was het maar via consultatie aan andere betrokkenen, zoals politie of woningbouwcorporatie. Fantastisch dat nu serieus wordt overwogen een dergelijk team vanuit de GGZ op te zetten."

Maatschappelijke betrokkenheid

Naast het casuïstiekoverleg is Wim betrokken bij een aantal andere activiteiten, zoals de ontwikkeling van inloop- en eetpunten, wijk- en dorpsontwikkelingen, voorlichtingsavonden over psychische problematiek en het verbinden van verschillende maatschappelijke initiatieven: "De GGZ van de toekomst moet stevig verankerd

zijn in de lokale samenleving. We zijn ten slotte mede verantwoordelijk voor de geestelijke gezondheid van de bewoners van ons werkgebied. Maatschappelijke betrokkenheid en verbondenheid zoeken met de lokale samenleving ten behoeve van kwetsbare mensen is een must!"

Mass-casuïstiekoverleggen zijn er in de gemeenten Aalburg, Alphen-Chaam, Breda, Baarle-Nassau, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Oosterhout, Werkendam, Woudrichem en Zundert.

Complexe problematiek vindt plaats op meerdere levensterreinen, bijvoorbeeld combinaties van verslaving, psychiatrische problemen, (dreigende) dakloosheid, schulden, verwaarlozing/mishandeling kinderen en vervuiling. Kenmerkend is dat hulp wordt afgewezen er geen vertrouwen is in ondersteuning en een persoon niet weet hulp te arrangeren.